

## Skupen računalniški center v Iskrini poslovni stavbi

Da bi z učinkovito in gospodarno avtomatsko obdelavo podatkov zagotovili boljšo organizacijo, kakovostnejše izvajanje tržnih nalog in boljše obveščenost sta Iskra Commerce in Center za avtomatsko obdelavo podatkov iz delovne organizacije Zorin sprejela sporazum o ustanovitvi in poslovanju Skupnega računalniškega centra.

Združevanje računalniških zmogljivosti je v Iskri še vedno, žal, precej občutljiva tema, čeprav ni nobena modrost, ko ugotavljamo, da imamo zaradi razdrobljenosti tako kadrov kot računalniških zmogljivosti precejšnjo škodo. Med prvimi sta se v Iskri za skupno avtomatsko obdelavo odločila Iskra Commerce in temeljna organizacija CAOP v Zorinu in ustanovila Skupni računalniški center. Vodi ga inženir Jure Božič in z njim smo se pogovarjali o centru samem, njegovem pomenu, nalogah in tudi prihodnosti.

Seveda je beseda najprej stekla o dosedanjem sodelovanju na področju avtomatske obdelave podatkov med obema organizacijama. Prvi tak skupen projekt je bil tako imenovani ISIP, to je informacijski sistem izvoznega poslovanja. Uspešno sodelovanje pri tem projektu in pa premajhne in zastarele računalniške zmogljivosti v Iskri in CAOP so botrovale ustanovitvi Skupnega računalniškega centra. Prvi korak je bil verjetno nakup novega računalnika?

„Res je. Pogodbo za nakup računalnika Delta 4780 smo podpisali pred letom dni. Stroj smo dobili kon-

cem lanskega leta, poskusno pa je začel obratovati februarja letos. Stroj ima 4M spomina, dve tračni enoti, 1 G diskovnih kapacitet in zmogljivost približno 50 terminalov. Računalnik je sodoben, precej univerzalen, podpira interaktivno delo, na njem pa lahko izvajamo številne aplikacije — od procesnih do poslovnih. Na stroju bomo izvajali predvsem tri poslovno orientirane aplikacije skupnega pomena, to sta informacijska sistema izvoza in uvoza ter prodaja.“

Glede na zasnovano informacijskega sistema v Iskri bo ta računalnik in še drugi, ki ga boste kupili, središče celotne računalniške mreže v Iskri?

„V tem letu bomo povezujoči računalnik uporabljali poleg omenjenih treh aplikacij tudi za nekatere skupne naloge. Trenutno je nanj priključenih 32 terminalov, predvsem v Iskri Commerce in CAOP, en terminal imajo v delovni skupnosti SOZD, dva terminala pa sta v Avtomatiki na Savski cesti v Ljubljani.“

Gotovo bi morali v Iskri poenotiti računalniško mrežo, jo med seboj povezati. Kot je znano načrtujete nakup še drugega računalnika?

„Predvidevamo, da bodo zmogljivosti sedanjega računalnika že v prihodnjem letu krepko izkoriščene in ne bodo zadostovale za normalen razvoj. V skladu z načrtovano mrežo, načrtujemo tudi nakup drugega računalnika enake vrste, enakih zmogljivosti, skupaj povezana pa bosta delovala kot enoten sistem. Ponudbo od Iskre Delte smo že dobili, zdaj pa pripravljamo finančno konstrukcijo za nakup računalnika. Upam, da bomo pogodbo podpisali konec tega leta, računalnik pa naj bi dobili koncem prihodnjega leta.“

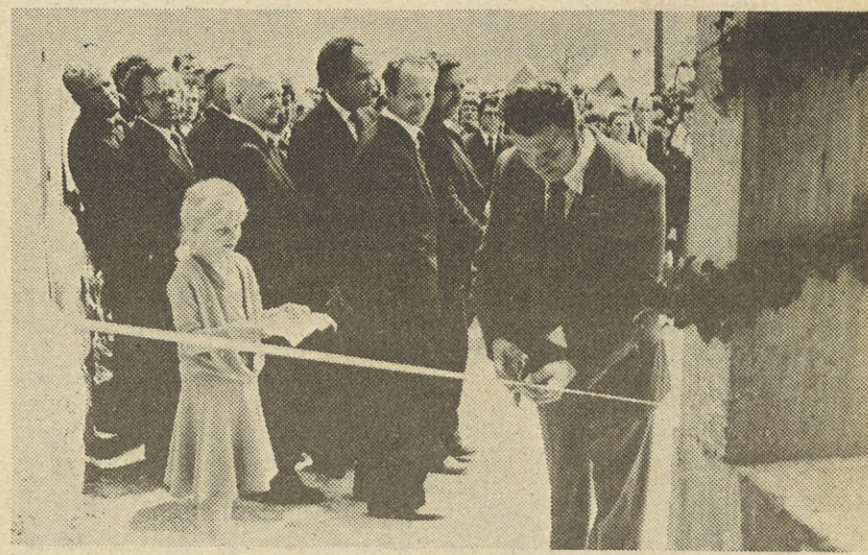
Skupni računalniški center ima sedež v kletnih prostorih poslovne stavbe v Ljubljani. Menda je računalnik le začasno inštaliran, pa tudi prostori niso najbolj ustrezni?

„Žal je res tako. V začetku julija bodo delavci Invest servisa začeli preurejati prostore. Med adaptacijo seveda računalnik ne bo deloval. Dela bodo trajala dva meseca. Z adaptacijo bomo pridobili ustrezne prostore, ki bodo zagotavljali nemoteno in varno delo, pripravili pa bomo tudi že vse za montažo drugega računalnika. Celotna adaptacija je načrtovana tako, da bo krila potrebe po računalništvu do približno leta 2000, saj bo prostora za 3 do 4 sisteme.“

Računalnik bo torej stal dva meseca. Bo to precej zavrolo delo?

„Se kako. Prav zato pričakujemo, da bo Invest servis strokovno in v načrtovanih rokih opravil delo. Zamu- (Nadaljevanje na 3. strani)

Novi obrat Iskre v Rutu.



Simon Brovc odpira novi obrat.

DO AVTOELEKTRIKA

## Nov Iskrin obrat v Rutu

Ste že slišali kdaj za simpatični gorski vasi Rut in Grant v tolminski občini? To je majhna Krajevna skupnost s približno 140 prebivalci, kakih 750 metrov visoko nad Baško grapo. Z glavne ceste Most na Soči — Podbrdo je odcep lepe asfaltirane ceste in po sedmih kilometrih se prikaže vasica Rut, približno dva kilometra levo pa še Grant. Visoko nad njima pa kraljujejo 1962 metrov visoka Rodica, desno Črna prst, levo Vogel.

Tu je bil v soboto, 2. junija velik praznik, ki bo z zlatimi črkami zapisan v zgodovino teh vasic: v Grantu so odkrili spomenik padlim borcem Gregorčičeve brigade, v Rutu pa nov obrat Iskre — Avtoelektrike Nova Gorica, njene temeljne organizacije AET Tolmin.

ODKRITJE SPOMENIKA

Tako živahno v teh dveh vasicah že dolgo ni bilo. Prišli so delavci iz tolminske Iskre, prišli so prebivalci vasi iz Baške grape, zbrali so se vsi domačini. Dopoldne pred spomenikom, popoldne pred nekdanjo šolo, v kateri je sedaj obrat tolminske Iskre.

Slavnosti ob spomeniku so se udeležili tudi predstavniki občine Maribor, predstavniki delovnega kolektiva tovarne umetnih brusov Swati Maribor, medobčinski sekretar SZDL severnoprimorskih občin ter predstavniki javnega in političnega življenja (Nadaljevanje na 2. strani)

POD POKROVITELJSTVOM ISKRE

## XVIII. srečanje mladih raziskovalcev in inovatorjev Slovenije

V petek, 1. junija, se je z otvoritvijo razstave v avli Iskrine stolpnice začelo XVIII. srečanje mladih raziskovalcev in inovatorjev Slovenije v okviru gibanja „Znanost mladini“. Po kratki otvoritveni slovesnosti v Iskri, ki se je udeležilo več kot sto mladih raziskovalcev in inovatorjev iz vse Slovenije in na kateri so predstavniki Iskre kot pokrovitelji srečanja zaježeli mladim čim več uspeha in zadovoljstva pri tekmovanju v arheologiji, biologiji, etnologiji, fiziki, geografiji, kemiji, računalništvu, slovenskem jeziku in književnosti, umetnostni zgodovini in zgodovini, so se mladi raziskovalci in inovatorji s svojimi mentorji razdelili po skupinah in začeli s tekmovanjem v omenjenih znanstvenih panogah, za katere je bilo prijavljenih mnogo raziskovalnih nalog, tako na primer, jih je bilo s področja računalništva kar 17. Po mnenju strokovne komisije je bila kvaliteta teh nalog na zelo visoki strokovni ravni, štiri najboljše naloge s področja računalništva pa bodo zastopale našo mladinsko raziskovalno dejavnost na tem področju tudi na zveznem tekmovanju. Najboljše naloge s področja računalništva so pripravili Uroš Halič, Aleš Jaklič, Janez Jaklič in Evgen Jarc.

B.Č.

## Letošnja Vesela šola

V nedeljo, 3. 5. je bilo v Cankarjevem domu sklepno tekmovanje v znanju iz Vesele šole, ki ga organizira Pionirski list.

Sodelovanje Vesele šole s SOZD Iskra je vsekakor uspešen primer sodelovanja pedagoških pobud z organizacijami združenega dela, pri čemer je Vesela šola za Iskro zanimiva predvsem še zato, ker vidi v njej možnost sistematičnega (in pravočasnega) osveščanja in vzgajanja otrok za tehniške poklice, za usmeritev otrok na posamezna področja tehnike;

Vesela šola in Iskra že 6 let skupaj pripravljata del programa Vesele šole, ki se nanaša na tehniške znanosti. Hkrati pa Iskra prevzema pokroviteljsvo Vesele šole, sodeluje na končnem tekmovanju in še dodatno materialno pomaga Pionirskemu listu.

Laško rečemo, da je sodelovanje Vesele šole z Iskro nazoren primer neposredne menjave dela med mladinskim časopisom in združenim delom zaradi skupnih interesov. Tako povezovalci Vesele šole in mentorji povezujejo z Iskro povsod tam, kjer ima Iskra svoje tovarne, obiskujejo njihove obrate, se pogovarjajo (npr. letos na občinskih tekmovanjih) s strokovnjaki in dobivajo informacije o možnostih šolanja, štipendiranja in drugih pogojev, da bi jutri postali delavci Iskre.



S srečanja mladih tehnikov.



NA SVIDENJE  
30. JUNIJA  
V ZAJČJI  
DOBRAVI



Iskra Commerce kot organizator letošnje prireditve ob Dnevu borca — Dnevu Iskre vabi vse delavce Iskre v soboto, 30. junija v Zajčjo dobroavo pri Ljubljani.

Vabilo s kuponi za paket lahko od 1. junija naročite takole: — prijavite se pri svojem sindikalnem poverjeniku, — sindikalna organizacija bo za svoje delavce plačala dogovorjeni znesek — kot je znano, je ta 360 din za paket — na žiro račun: Iskra Commerce, Trg revolucije 3, 61000 Ljubljana, namen nakazila — 4. julij, št. žiro računa: 50101-727-3-65672.

Organizator bo takoj po tem, ko bo prejel vplačilo, poslal kupone sindikalnim organizacijam.

— kupone lahko dobite tudi z vplačilom omenjenega zneska v blagajni Iskre Commerce v pritličju prizidka poslovne stavbe v Ljubljani.

Ko vas že vabimo v Zajčjo dobroavo naj vam znova predstavimo, kaj vse boste dobili za kupljene kupone:

- tradicionalni golaž in kruh,
- liter dobrega Laškega Rizlinga iz Ormoške kleti,
- keramično skledo iz Liboj,
- leseno žlico,
- prijetno kapo in
- nalepko z znakom 4. julij 1984

(Nadaljevanje na 3. strani)



Spomenik v vasi Grant.

# Nov Iskrin obrat v Rutu

(Nadaljevanje s 1. strani)  
tolminske občine. Slavnostni govornik ob spomeniku je bil predsednik ZB Maribor, saj je bil sam udeleženec NOB v teh krajih. Po vojni je prišel večkrat na obisk, vzklija je ideja, da bi to postavili spomenik, na pomoč je priskočila tudi delovna organizacija Swati in ideja je bila realizirana. Spominsko obeležje so postavili prav sredi vasi Grant.

Predsednik ZB je orisal prehojeno pot in težke čase borcev NOB, doma-



Direktor TOZD AET Lucijan Rejc pozdravlja zbrane.

čin pa je slavnostno odkril spominsko ploščo, ki jo bodo poslej varovali podbrški lovci. V kulturnem programu so sodelovali pevski zbor DO Swati Maribor, delavska godba na pihala iz Tolmina ter učenke in učenci osnovne šole Podbrdo.

Sledil je še en slavnostni dogodek, podpis listine o pobratenju krajevne skupnosti Rut, Grant in delovne organizacije Swati Maribor. „Materialno vam res ne moremo pomagati“, je med drugim dejal predstavnik KS predsedniku delavskega sveta Swati, „vendar vam obljubljam, da bo sleherni vaš delavec nadvse dobrodošel v naših krajih za daljši ali krajši čas“.

**ZGODOVINSKI TRENUTEK**  
Množica navdušenih domačinov, Iskrašev, gostov in drugih obiskovalcev se je nato v sončnem dopoldnevu preselila pred bivšo šolo, pred zgradbo, v kateri je sedaj obrat Iskre. Obratom, ki so že postavljeni v Soči, Dolenji Trebuši, Breginju, Lomu in Gorenji Trebuši, se je pridružil še eden, v Rutu. Od teh ima Iskra dva, v Soči in Rutu. Slavnost je pričela godba na pihala iz Tolmina, pevski zbor Swati in učenci Osnovne šole Podbrdo.



Vasica Rut je dobila Iskrin obrat.

bitve. Prej sem mora daleč v dolino za delom, v Knežo, v Meblo. Sedaj imam delo praktično na domačem pragu, to pa toliko pomeni, da ni moč povedati...“

Sledil je ogled proizvodnih prostorov, pozno popoldne, kot se za tak praznik spodobi pa še plesna prireditev sredi vasi, ob mogočni lipi, stari okrog 700 let, po pripovedovanju krajanov najstarejši na Slovenskem. Ko smo zapisali ob mogočni lipi, smo dobesedno mislili tako, saj je njen obseg kar okrog devet metrov. Res zanimivost, da ji ni para.

### ZADOVOLJSTVO VSEH

Po otvoritvi novih delovnih prostorov je bilo čutiti zadovoljstvo med vsemi prisotnimi, še najbolj pa med tistimi, ki so dobili delo v novem obratu – med domačini. Zbrali smo nekaj mnenj.

**PETER MIVŠEK, glavni direktor DO Avtoelektrika.**

Naša delovna organizacija se ni nikoli zapirala v lastne okvire, rezultat vsega tega pa so trije dislocirani obrati, na Ligu na Kambreškem, v dolini Trente v Soči in otvoritev današnjega, tu v Rutu. Vedno smo stremeli priti z našo proizvodnjo tudi v manj razvita območja, v partizanske vasi. To je obenem tudi nadaljevanje politike naše SOZD Iskra. Prepričan sem, da je to velik korak naprej, saj omogoča tudi večji dvig produktivnosti in kvalitete obenem, zato se tudi sam pridružujem zadovoljstvu domačinov ob današnji novi delovni zmagi.

**LUCIJAN REJEC, direktor TOZD AET Tolmin.**

Kaj pomeni ta pridobitev za sam kraj? Predvsem pomeni zaustavitev izumiranja vasi, za vse to pa je garancija prav Iskra. Trenutno je 11 zaposlenih, ki že pol leta uspešno uresničujejo zastavljen program, računamo pa, da bo v končni fazi tu zaposlenih 35 delavcev. Sedaj delajo termoregulatorje, razmišljamo pa o programu, ki bo transportno manj zahteven, kar pa ne velja za kvaliteto in kvantiteto, saj se je že doslej pokazalo, da s tako intenzivno delovno silo lahko oboje smelo pričakujemo.



JOŽE BROVČ, vodja obrata in predsednik Krajevne skupnosti.

To je za vasi Rut in Grant velika pridobitev in perspektiva obenem, da mladi ostanejo doma, da ponovno poprimejo za dela na poljih, senožitih. Leta in leta se je vas praznila, poslej pa bo sigurno drugače. Vsi smo ponosni, zadovoljni in veseli.



SLAVICA BROVČ, delavka v obratu.

Takoj, ko sem zvedela, da bo tu nov obrat Iskre sem se prijavila in bila sprejeta. Prej sem morala daleč na delo v Meblo, v Knežo. Sedaj imam delo tu, pred domačo hišo. Tega zadovoljstva se ne da opisati. Tudi današnja slovesnost je bila izredno lepa in nepozabna.



DANICA KEMPERLE, delavka v obratu.

Tu delam mesec in pol, do obrata pa imam le nekaj minut hoda. Niti primerjati ne morem s prejšnjim delom, ko sem morala vsak dan zgodaj zjutraj v dolino, v Bačo Podbrdo.

Izredno lepo so me sprejeli, dobro se razumemo, to pa je tudi porok za doseg dobrih delovnih rezultatov.



NEVENKA KOS, še ni zaposlena.

Današnje slavnosti sem se udeležila tudi v upanju, da bom nekoč tudi jaz dobila delo v tem obratu. Sem domačinka iz Ruta, zaposlen je le mož, imava majhno kmetijo, vendar je to zemlja pusta in nerodovitna, zato čakam na razpis in se bom prijavila. Upam, da se mi bo moja velika želja uresničila, zaposlenim pa želim veliko delovnih uspehov. Marko Rakušček

## Zapis korespondenčne seje DS SOZD Iskra, v času od 24. do 30. maja 1984

Na osnovi posredovanega gradiva – povzetkov sanacijskih programov TOZD Elektroakustika Sežana in TOZD Gospodinski aparati Reteče iz DO Široka potrošnja ter mnenja, oz. predlogov finančnega kolegija SOZD in odbora za finance je na osnovi posredovanih pisnih stališč vseh delegacij DO v DS SOZD ugotovljeno, da DS soglasno sprejema naslednji sklep:

- DS odobri iz rezervnega sklada SOZD Iskra trimesečni kredit
- TOZD Elektroakustika Sežana v višini 15.200.000 din in
- TOZD Gospodinski aparati Reteče v višini 45.000.000 din

s tem, da sta dolžni obe TOZD izdelati do 15. 7. 1984 nova sanacijska programa, ki morata biti usklajena s stališčem DO Široka potrošnja.

Vsi ostali predlagani ukrepi, oz. stališča pa predstavljajo le osnovo za nadaljnjo sanacijo stanja v obeh TOZD.

Predsednik DS SOZD Iskra: Jože Čebela

## Dnevni red zasedanja DS SOZD Iskra (14. junija 1984)

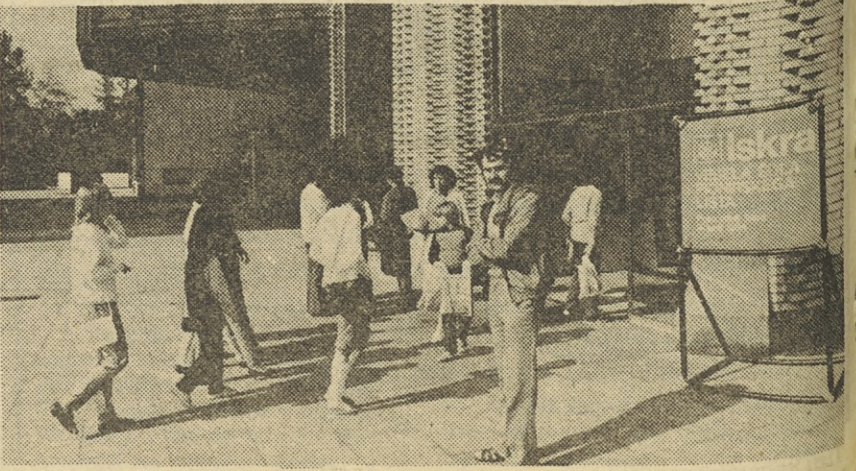
I. konstitutivni del

- Poročilo volilne komisije SOZD Iskra o volitvah delegatov v delavski svet SOZD in odbor za samoupravni nadzor SOZD in potrditev mandatov  
Poročevalec: Ivo Vrtič
- Konstituiranje delavskega sveta SOZD Iskra  
– izvolitev predsednika delavskega sveta SOZD in njegovega namestnika  
– imenovanje sekretarja delavskega sveta SOZD in stalnega zapisnikarja  
– imenovanje izvršilnih organov DS SOZD (odborov) in drugih organov  
Poročevalec: Avguštin Ciuha
- Ugotovitveni sklep o sestavi:  
– komisije za nagrade in priznanja Iskre  
– odbora za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito SOZD Iskre  
Poročevalec: Jasto Marcon
- Informacija o delu delavskega sveta SOZD in izvršilnih organov DS v mandatnem obdobju 1982/84  
Poročevalec: Jože Čebela

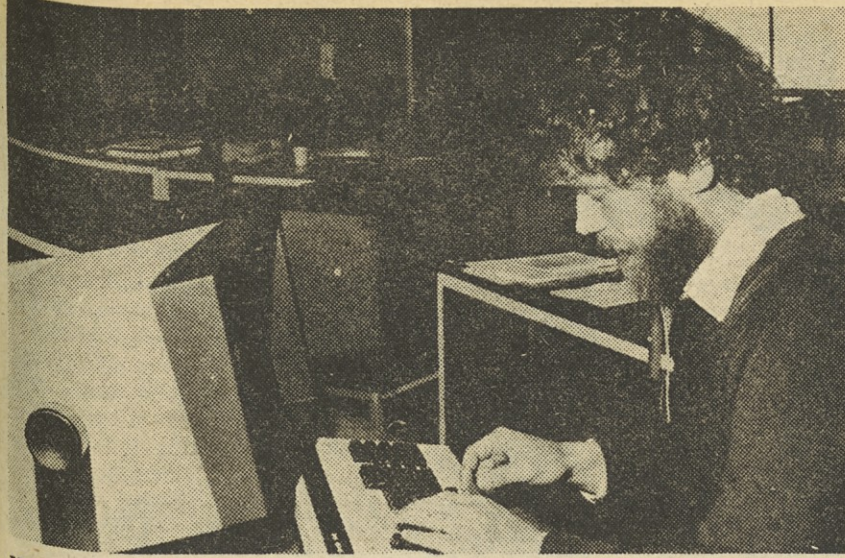
II. redni del

- Poročilo o poslovanju SOZD Iskra v času od 1. 1. do 31. 3. 1984  
– sklep o pripravi Letnega programa SOZD Iskra za leto 1985 in srednjeročnega plana SOZD Iskra 1986–90  
Poročevalec: Zoran Polič
- Poročilo o delu koordinacijskega odbora za spremljanje in uresničevanje sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju med ZO PTT in SOZD Iskra za leto 1983  
Poročevalec: Alfonz Medved
- Poročilo o delu komisije za nagrade in priznanja Iskre s predlogom podelitve nagrad Iskre v letu 1984 in priznanj Iskre  
Poročevalec: Jože Čebela
- Poročilo o delu razpisne komisije s predlogom imenovanja treh članov kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra za stike z javnostjo, za stike z velikimi poslovnimi sistemi in za organizacijo  
Poročevalec: Janez Kern
- Predlog za imenovanje v.d. člana kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra za kakovost in v.d. vodje delovne skupnosti skupnih služb SOZD Iskra  
Poročevalec: Boris Lasič
- Informacija o idejni zasnovi projekta nadaljnega razvoja Mikroelektronike  
Poročevalec: Miloš Kobe
- Predlogi KOS SOZD o imenovanju v:  
– koordinacijski odbor za spremljanje in uresničevanje sporazuma o medsebojnem poslovno-tehničnem sodelovanju med ZO PTT in SOZD Iskra  
– svet Instituta Jožef Stefan  
Poročevalec: Avguštin Ciuha
- Vprašanja delegatov

Predsednik DS SOZD Iskra: Jože ČEBELA



Vabilo na letošnjo Veselo šolo v PPC.



Vodja SRC Jure Božič.

## Skupen računalniški center v Iskrini poslovni stavbi

(Nadaljevanje s 1. strani)

da bi vplivala tudi zamudo pri izvajanju vseh projektov, ki jih v SRC opravljamo za IC, CAOP, Avtomatiko in za DSSS SOZD Iskra. Ob tem sem prepričan, da se bo Invest servis ponovno izkazal, tako kot se je pri opravih za začasno namestitve novega računalnika v začetku tega leta.

Ze uvodoma smo zapisali, da sta Iskra Commerce in CAOP sklenila sporazum o ustanovitvi SRC. Bi nam ta dokument na kratko predstavili?

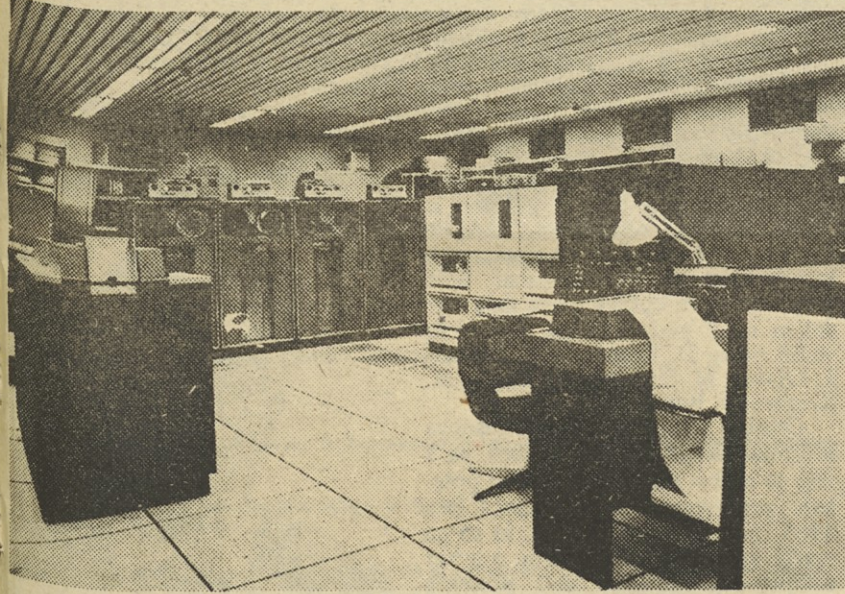
„Sporazum opredeljuje predvsem naloge, ki naj bi jih center izvajal, razmerje lastništva med IC in CAOP, statusno opredelitev, upravljanje centra in tako dalje. Izvajanje sporazuma spremlja Upravni odbor. Računalniški center deluje kot posebna organizacijska enota v okviru CAOP, zaradi čistih računov pa ima ločeno finančno poslovanje. Na prvi seji odbora, ki je odgovoren za upravljanje centra, smo sprejeli tudi Poslovnik SRC, ki opre-

deljuje določena vprašanja, kot na primer, kdo ima dostop do računalnika, kdo lahko z njim upravlja itd.

Ob koncu samo še vprašanje: menite, da je ustanovitev skupnega računalniškega centra, če lahko temu tako rečemo, začetek konca razdrobljenosti računalniških zmogljivosti v Iskri?

„Mislim, da je povezovanje smiselno predvsem tedaj, ko vsi čutijo to potrebo, ko imajo od tega vsi korist, ta korist pa lahko temelji na skupnih aplikacijah ali pa na posredovanju znanja. Prepričan sem, da bo do združevanja prišlo in da bomo imeli enotno računalniško mrežo v Iskri, vendar pa potrebujemo predvsem čas, da ljudje spoznajo koristnost povezovanja. Posebno poudarjam, da je nesmiselno povezovati nekaj, česar ljudje ne marajo, hkrati pa sem prepričan, da ne smemo dopustiti, da vsaka temeljna ali pa delovna organizacija po svoje in ne povezano z drugimi razvija računalništvo“.

Lado Drobež



## XVIII. srečanje mladih raziskovalcev in inovatorjev Slovenije

(Nadaljevanje s 1. strani)

Univerze Edvarda Kardelja, Biotehniške fakultete iz Ljubljane in Pokrajinskega muzeja iz Ptuj mladinski raziskovalni tabor, ki se bo ukvarjal s kompleksnimi raziskavami s področja biologije, geografije in etnologije na območju Makol in okolice.

Mladi astronomi se bodo pod strokovnim vodstvom Astronomskega društva Javornik zbrali na Črnem vrhu nad Idrijo od 20. do 30. julija in bodo delali v štirih skupinah: šola astro-

nomije ali splošne skupine, opazovanje meteorjev, planeti in sončni sistem ter fotometrija in opazovanje zvezd spremenljivk.

V Sečoveljah pa bodo od 25. junija do 5. julija mladi udeleženci tabora nadaljevali izvajanje interdisciplinarnega programa večletnih raziskav s skupnim naslovom Naravna dediščina sečoveljskih solin. Delo tega tabora bo potekalo pod strokovnim vodstvom mentorjev z Inštituta za biologijo



Tudi predsednik republiškega komiteja za raziskovalno dejavnost in tehnologijo Erik Vrenko je obiskal srečanje.

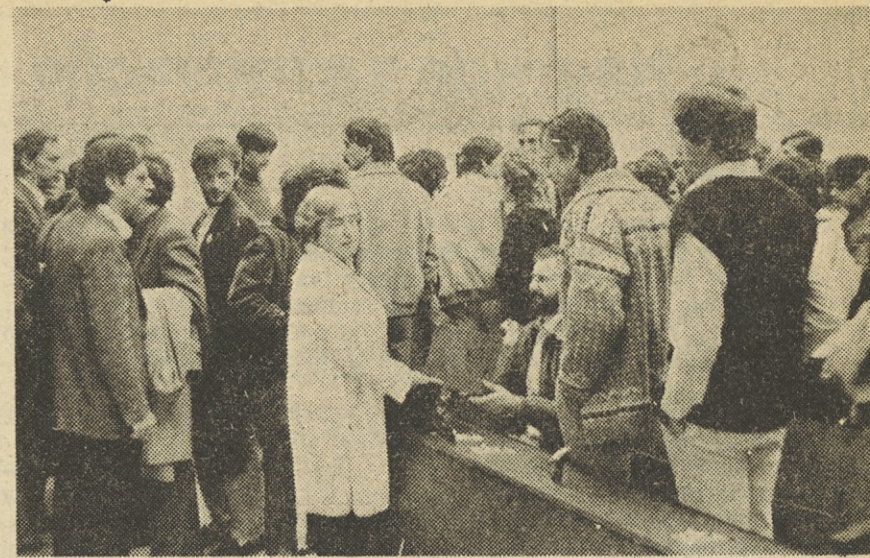
Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani, Kemijskega inštituta Boris Kidrič in Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Piran.

V Krškem se bodo mladi raziskovalci od 1. do 11. julija pod vodstvom Biotehniške fakultete iz Ljubljane – Biologija in veterina, Zveze čebelar-skih društev Slovenije in Posavskega muzeja iz Brežic seznanjali z metodami raziskovalnega dela v čebelarstvu.

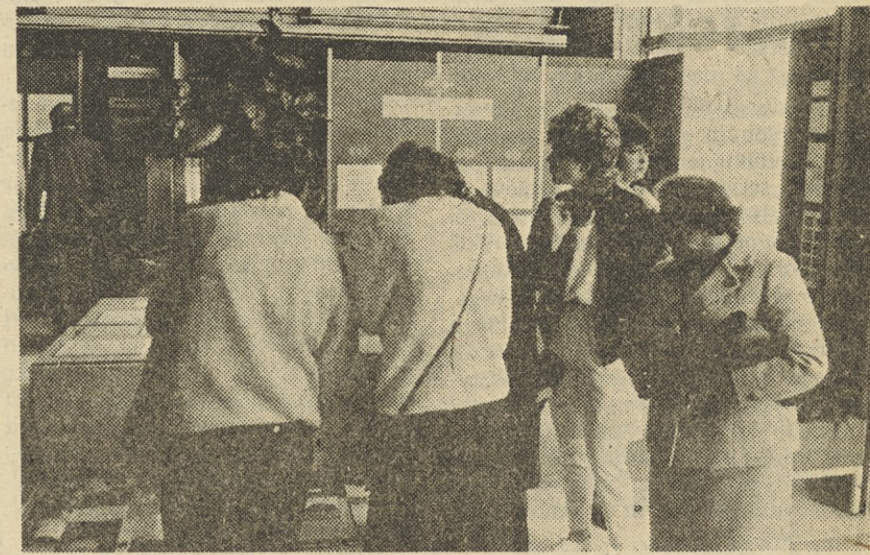
Bela Krajina bo od 1. do 10. junija gostila mlade raziskovalce, ki bodo pod strokovnim vodstvom sveta mentorjev Pokrajinskega muzeja iz Metlike in Filozofske fakultete iz Ljubljane nadaljevali z aktivnostmi v Beli Krajini (doslej Vinica, Semič) in bodo znanstveno obdelovali vinogradništvo, arheologijo, vpliv industrije in podobno v Suhorju in okolici. In končno bodo julija v Krekovšah nad Idrijo mladi nadaljevali lani začete aktivnosti, ki so zadevale predvsem problematiko gozda.

Za konec moramo omeniti še dve poletni šoli, in sicer poletno šolo za fiziko, ki bo pod strokovnim vodstvom Društva matematikov, fizikov in astronomov Slovenije od 18. do 23. junija delovala na Bledu, v rojstnem kraju velikega slovenskega matematika Josipa Plemlja. Potem je tu še poletna šola računalništva, ki bo potekala od 8. do 14. julija in bo delovala pod strokovnim vodstvom Fakultete za elektrotehniko, Iskre-Delte, IBM, Gorenja, Računalniškega centra univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani in Fakultete za naravoslovje in tehnologijo – VTO matematika.

D. Ž. Z razstave „Gibanje znanost mladini.“



Srečanja so se udeležili številni mladi.



### DO AVTOMATIKA

## Napori neposredne proizvodnje za realizacijo izvoznega naročila

Po dokaj ostri mednarodni konkurenci na lanskoletni aprilski licitaciji, je bila po končani odločitvi o prevzemu del za postavitev 15. transformatorskih postaj srednje napetosti – 33/11KV, v decembru 1982 podpisana pogodba med delovno organizacijo Hidromontaža iz Maribora in ministrstvom za vodo in elektriko pri vladi v Abu Dhabiju.

Kot nosilka jugoslovanskega konzorcija in izvajalka del je Hidromontaža sklenila dodatne konzorcijske pogodbe z dobavitelji potrebne opreme, med katerimi je tudi ISKRA-AVTOMATIKA, oz. njena TOZD Naprave za energetiko kot ena od glavnih proizvajalk zaščitne opreme v Jugoslaviji. Na osnovi te pogodbe naj bi Iskra dobavila relejne in alarmne panele ter sinhronizacijske vozičke v vrednosti 2 mio 600.000 DM.

V izredno kratkem času, že v decembru so bili detajlni projekti izdelani, hkrati pa so potekale priprave v proizvodnji za izdelavo prototipov. Takšen pristop je bil potreben, saj v temeljni organizaciji, oz. področju za zaščito, ki je locirano v Stegnah, predhodnih izkušenj na tem programu niso imeli.

Ceprav je bila proizvodnja realizacija deljena v tri faze, so roki za zaključek posameznih faz izredno kratki. Prav tako zaradi hkratnega prekomorskega transporta opreme ostalih proizvajalcev niso dopuščali nikakršnih odmikov. Tako je 60-70 delavcev, ali polovica področja do 25. februarja izdelala in v sodelovanju s TOZD Trženje opremila za transport prvih 48 omar in 5 sinhronizacijskih vozičkov. Pri tem je potrebno omeniti, da so imeli tudi težave z reprovromaterialom, ki je sprotno prihajal v tovarno.

Druga faza, 48 omar je bila narejena v dobrih štirinajstih dneh, do 21. maja. Kljub tekočim obveznostim: realizacija podobne za turško elektrogospodarstvo, naročila za Švedsko, Francijo, Irak, Libijo in Kanado, so

(Nadaljevanje na 4. strani)



V sredo, 30. maja, nas je v spremstvu člana predsedstva SR Srbije Veljka Markovića in podpredsednika Izvršnega sveta SR Srbije Miodraga Bogdanovića obiskal predsednik SR Srbije Dušan Ckrbić. V DO CEO jih je sprejel predsednik KPO SOZD ISKRA Boris Lasič s sodelavci, ki so se ob tej priliki pogovorili z gosti o sodelovanju Iskre z delovnimi organizacijami SR Srbije. Beseda je nato stekla še o nadaljnji krepitvi tega sodelovanja za kar so po izrečenih ugotovitvah ne samo realne možnosti temveč predvsem obojestranski interes. Sledenje je tudi najboljši garant, da bo to sodelovanje v bodoče še bolj zaživele.

ISKRA – AVTOMATIKA LJUBLJANA  
Ljubljana, Stegne 15 b

### RAZPISUJE

NAGRADE DR. VRATISLAVA BEDJANIČA za doktorsko disertacijo, magistrska in diplomska dela s področja sistemov, naprav in elementov avtomatizacije, zaščite in stikalne tehnike.

Nagrade so namenjene doktorjem in magistrim elektrotehničnih znanosti ter diplomantom elektrotehničnih fakultet, ki so svoje delo zagovarjali v študijskem letu 1983/1984.

V študijskem letu 1983/1984 bomo podelili:

- eno nagrado za doktorsko disertacijo v znesku 22.000,00 din
- tri nagrade za magistrska dela v znesku 18.000,00 din
- pet nagrad za diplomska dela v znesku 12.000,00 din

Predloge za razpisane nagrade posredujejo fakultete in sicer le za tiste kandidate, ki so svoje delo zagovarjali v študijskem letu, za katerega je razpis objavljen.

Predlogu mora biti obvezno priložena doktorska disertacija, magistrsko oziroma diplomsko delo z mnenjem fakultete.

Vsa fakulteta lahko poda največ 3 (tri) predloge za diplomska dela. Predlagatelje opozarjamo, da lahko za nagrade predlagajo le tiste kandidate, ki do sedaj še niso prejeli nagrade dr. Bedjaniča.

Komisija nagrajenih del ne vrača. Komisija za nagrade dr. Bedjaniča bo sprejemala prijave oz. predloge za podelitev nagrad v letu 1984 do vključno 15. oktobra 1984.

Vsak predlog za podelitev nagrade mora vsebovati tudi točen naslov kandidata ter ime in priimek njegovega mentorja, z naslovom.

Po sprejemu sklepa o podelitvi nagrad, komisija o sprejetem sklepu obvesti vse predlagatelje.

Nagrade bodo podeljene 12. decembra 1984 ob obletnici smrti dr. Vratislava Bedjaniča. Nagrajenci prejmejo poleg denarne nagrade tudi pisмено priznanje.

Prijave in predloge z vso potrebno dokumentacijo je potrebno posredovati na naslov: Predsednik „Komisije za nagrade dr. Vratislava Bedjaniča“, prof. dr. Anton OGORELEC, Fakulteta za elektrotehniko, 61000 LJUBLJANA, Tržaška c. 25.

Komisija za nagrade  
dr. Vratislava Bedjaniča:  
prof. dr. Anton OGORELEC, l.r.

Predsednik delavskega sveta  
delovne organizacije:  
Boris Volk

# Nagrade za inovacije podeljene

DO AVTOMATIKA

Med dobitniki letošnjih Iskrinih nagrad za inovacije je tudi skupina delavcev iz delovne organizacije Avtomatika, TOZD Razvojni institut: Nikola Panić, Jože Škrabe, Miro Kikelj, Oton Mikulić in Vinko Kosmač. Čeprav bo Iskrino nagrado za razvoj multimikroračunalniških sistemov prejelo pet delavcev, idejnih avtorjev, je v projektu skupno sodelovalo cca. 35 delavcev sektorja daljinsko vodenje in nadzorovanje.

TOZD Razvojni institut je pred nekaj leti razvil mikroračunalniški teleinformatični sistem za centralno daljinsko krmiljenje železniških signalno-varnostnih naprav. Ta sistem je bil razvit v konfiguraciji z enim mikroprocesorjem, ki opravlja enostavne, manj zahtevne naloge daljinskega krmiljenja in je primeren za enostavno operatersko vodenje železniškega prometa na manj prometnih panogah.

Zaradi naraščanja potreb po kompleksnejših in zmogljivejših sistemih za vodenje, predvsem pa zaradi možnosti prodora na tuja tržišča, se je Razvojni institut z nekaterimi zunanjimi institucijami (FE Ljubljana, VTS Maribor, ŽG Ljubljana) lotil proučevanja možnosti razvoja modularnega, fleksibilnega in hkrati čim bolj splošno uporabljene multimikroračunalniškega sistema za vodenje najzahtevnejših procesov (železniški in cestni promet, energetika, industrijski procesi itd.). Opravljeno je bilo obsežno raziskovalno delo in objavljeno več strokovnih člankov in referatov doma in v tujini.

V letu 1982. pa smo se na osnovi raziskovalnih dognanj lotili razvoja multimikroračunalniškega distribuiranega sistema vodenja procesov v realnem času. Obsežnemu raziskovalnemu delu je torej sledilo še obsežnejše razvojno delo in to tako aparature kot tudi programske opreme. Pri tem so bile uporabljene sodobne tehnike in metode snovanja, gradnje in preizkušanja mikroračunalniških sestavov.

Z zagnanim, kreativnim in inovativnim delom številnih izvajalcev je bil konec leta 1983 razvit laboratorijsko preizkušen prototip multimikroračunalniškega distribuiranega sistema, pri čemer je sočasno potekalo njegovo uvajanje v proizvodnjo (TOZD Tovarna elementov in naprav za energetiko in teleinformatiko, TOZD Projektiranje in gradnja sistemov).

Katere so bistvene sestavine, značilnosti in prednosti tega sistema?

Razviti sistem je sestavljen iz mikroračunalniških končnih postaj in centra vodenja, ki se lahko medsebojno povezujejo v različnih konfiguracijah (točka-točka, zvezdno, linijsko, zvezdno-linijsko). Zaradi velike raznolikosti aplikacij je za komunikacijo tipiziranih več modullo sestavljivih naprav:

– koncentrator podatkov (komunikacijsko vozlišče)

– komunikator centralne postaje

– čelni („front-end“) procesor centralne postaje z možnostjo izvrševanja nekaterih dodatnih funkcij vodenja

– Te naprave se lahko prek hitrih serijskih ali paralelnih vodil povezujejo v lokalno mikroračunalniško mrežo ali na miniračunalnik.

Distribuirani procesor je mikroračunalniška mreža, ki se sestoji iz do 64 mikroračunalniških podsistemov, ki so prek programskih vmesnikov med seboj povezani s hitrim serijskim vodilom. Mikroračunalniški podsistemi so funkcijski procesorji, ki opravljajo vnaprej določene funkcije vodenja v realnem času in krmilniki, ki krmilijo periferne enote in jih vežejo neposredno na serijsko sistemsko vodilo. Funkcijski podsistem tvori en ali več mikroračunalnikov, ki so med seboj hierarhično povezani s paralelnimi mikroračunalniškimi vodili. Krmilniki pa so enokartični mikroračunalniki.

Hrbenico distribuiranega sistema predstavlja hitro serijsko vodilo, ki ga krmili aparaturni modul SEV po standardu RS 422. Na ta način je dosežena visoka zanesljivost prenosa informacij med mikroračunalniškimi podsistemi. Ker nismo mogli najti nobenega standardnega protokola za prenos informacij po serijskih vodilih, ki bi ustrezal procesiranju informacij v realnem času, smo razvili svoj protokol, ki se sestoji iz adresno-krmilnega, podatkovnega in zaščitnega dela.

Tak protokol omogoča izredno visoko zanesljivost prenosa podatkov ( $p=10^{-16}$ ). Tudi sam potek komuniciranja med mikroračunalniškimi podsistemi je izredno fleksibilen in zanesljiv. Komuniciranje krmili arbirer, ki je lahko katerikoli na serijsko sistemsko vodilo priključeni mikroračunalnik. Izmenjava informacij poteka neposredno med podsistemi po logičnih kanalih in ne prek arbiterja.

Arbirer samo po programiranem vrstnem redu poziva mikroračunalniške podsisteme. Komuniciranje je tako prilagojeno visoko modulnemu načinu distribuiranega procesiranja. Zaradi zanesljivosti je serijsko sistemsko vodilo podvojeno.

Programska oprema sistemov za distribuirano procesiranje je tista, ki zagotavlja visoko zanesljivost in razpoložljivost, maksimalno avtonomijo podsistemov, minimalne pretoke podatkov med podsistemi, veliko fleksibilnost pri izbiri konfiguracije ter centralno diagnostiko in nadzor. Poleg tega kvalitetna programska oprema zagotavlja v fazi konfiguriranja modularnost, fleksibilnost in transparentnost, v fazi testiranja enostavno testiranje in v fazi delovanja veliko zanesljivost in enostavno vzdrževanje.

Osnovo sistema programske opreme predstavlja operacijski sistem za distribuirano procesiranje v realnem času in distribuirana podatkovna baza. Operacijski sistem se sestoji iz multimikroračunalniškega monitorkega programa, diskovnega operacijskega sistema, (DOS), testno-diagnostičnih programov, krmilnikov za standardne univerzalne periferne enote.

Multimikroračunalniški monitorski program je jedro operacijskega sistema. Razen klasičnih monitorskih funkcij omogoča tudi komunikacije med programskimi moduli preko logičnih kanalov in signalov, ki niso odvisne od njihove fizične razdelitve v mikroračunalniški mreži. Distribuirana podatkovna baza NPB vsebuje logično organizirane procese in interne podatke, ki opisujejo trenutno stanje procesa.

Tako zasnovani sistem vodenja procesov ne omogoča le povečevanja moči procesiranja in razpoložljivosti sistema, temveč tudi povečanje zanesljivosti s podvajanjem posameznih delov sistema.

Krmilnik sinoptične plošče omogoča popolno vodenje procesa s sinoptične plošče in komandnega pulta ali samo popolni nadzor in krmiljenje preko operaterske konzole ali pa prikaz glavnih parametrov procesa (pri čemer vodi operater proces preko barvnega slikovnega terminala).

Barvni slikovni terminal, ki se sestoji iz enega ali dveh slikovnih zaslonov s skupno alfanumerično in funkcijsko tastaturo, sestavlja dva mikroračunalnika: krmilnik zaslonov in generator prikazov. Omogoča nivojski serijsko-paralelni prikaz informacij po različnih kriterijih (glede na operaterjeve naloge, obratovalno stanje procesa ipd.) tako, da je možno skupaj prikazovati informacije, ki tvorijo zaključeno celoto. To omogoča učinkovito prilagoditev prikazov operaterjevim nalogam in njegovim sposobnostim.

Poleg krmilnika sinoptične plošče in barvnega slikovnega terminala so bile razvite tudi posebne operaterske konzole, ki se uporabljajo zlasti za krmiljenje manjših procesov ali zasilno krmiljenje (v primeru okvar naprav na glavnem operaterjevem delovnem mestu), pri čemer je prikaz stanja procesa na sinoptični plošči.

Tako je možno s sodobnimi napravami opremiti glavna in rezervna delovna mesta za lokalno ali daljinsko vodenje najrazličnejših procesov (železniškega in cestnega prometa, elektroenergetskega sistema, plinovodov, naftovodov, industrijskih procesov itd.) in se prilagoditi zahtevam glede obsega in pomembnosti področja vodenja.

Mikroračunalniški krmilnik sinoptične plošče pomeni bistveno izpopolnitev glede na prejšnje fiksno ožičenje krmiljenja sinoptične plošče. Omogoča hitro prirejanje zahtevanim aplikacijam ter dopolnjevanje in spreminjanje že obstoječih izvedb. Programska oprema pa ima tudi pripomočke za konfiguriranje in projektiranje zahtevane izvedbe.

Barvni slikovni terminal pomeni popolno osamosvojitvev pri gradnji sodobnih sistemov za operativno vodenje procesov, saj je bilo potrebno tovrstne naprave doslej uvažati. Poseben poudarek je na modularnosti programske opreme in pripomočkah za editiranje. Terminal omogoča poleg vodenja procesov tudi editiranje prikazov.

Lastni razvoj in proizvodnja sistemov za vodenje procesov z upoštevanjem rezultatov domačih in tujih raziskav, z lastnim znanjem, izvirnimi rešitvami in sodobno tehnologijo, je Iskra-Avtomatiki omogočil kompletno gradnjo sistemov operativnega in avtomatskega vodenja procesov v realnem času z vsemi prednostmi, ki jih ima gradnja takih sistemov „na ključ“ in



Nagrajenci iz TOZD Razvojni institut.

samostojno nastopanje na tujih tržiščih.

Na ta način lahko Iskra-Avtomatika konkurira vodilnim svetovnim proizvajalcem tovrstnih sistemov in to kljub omejenim možnostim za uvoz in investicije. To dokazujejo sklenjene pogodbe (v višini 20 milijonov US dolarjev) za realizacijo distribuiranih sistemov vodenja železniškega prometa in napajalnega omrežja na progi Sofija-Plovdiv v Bolgariji, kjer trenutno poteka instaliranje teh naprav. Bolgarski firmi Isotimpex je bilo prodano tudi kompletno znanje („know-how“) za proizvodnjo tovrstnih sistemov za aplikacije na železnici.

Tehnološka sodobnost, napredne sistemske rešitve, dobre tehnične karakteristike in ekonomična proizvodnja teh sistemov so konec leta 83 pripomogle k sklenitvi novega posla v

tujini – avtomatizacije železniškega prometa na progi Iskenderun – Divrigi v Turčiji – v skupni vrednosti 43 milijonov US dolarjev.

Opravljeno raziskovalno-razvojno delo in inovacijski dosežki niso omogočili le velikega deviznega prihodka in s tem ekonomsko korist, temveč se je preko teh raziskovalno-razvojnih dosežkov izvršilo tudi prestrukturiranje pripadajoče proizvodnje v Iskra-Avtomatiki in vpeljala sodobna tehnologija v inovacijskem procesu.

S tem je bil dosežen tudi eden izmed strateških poslovnih ciljev Iskre Avtomatike in povečana njena razvojno tehnična raven. Za našo širšo družbeno skupnost pa omenjeni raziskovalno razvojni dosežki pomenijo opredelitev na lastno znanje in neodvisnost od uvoza tovrstnih izdelkov.

## RAZGOVOR Z MAG. DŽORDŽEM KRSTIČEM

### Informacijski sistem v Iskri

Sodobni informacijski sistem je nekaj, brez česar si uspešnega in učinkovitega poslovanja, posebej v velikih sistemih, danes enostavno ni več mogoče zamisljati. To spoznanje je že pred leti prodrla tudi v Iskra. Zato že od leta 1981 poteka večletna skupna projektna naloga z delovnim naslovom Zasnova informacijskega sistema v SOZD Iskra.

Delovna skupina, ki dela na tem projektu, je do nedavnega, to je do konca marca letos, spet uspešno zaključila eno izmed faz dela na tem projektu in sicer je izdelala Podrobno zasnovo informacijskega sistema v SOZD Iskra – 2. del, oz. ZISI-2, kot jo strokovnjaki tudi krajše imenujejo.

Delo na tej projektni nalogi je bilo zelo obsežno, saj je na njej, kot nam je povedal nosilec projekta mag. Džordž Krstič, sodelovalo kar 29 strokovnjakov, projekt sam pa je bil zaradi večje preglednosti in operativnosti dela razdeljen na 7 podprojektov, katere so vodili poleg D. Krstiča še B. Skuber, J. Erjavec, M. Šinkovec, D. Stiglic, M. Kregar in J. Božič.

Celotna projektna naloga Zasnove informacijskega sistema v Iskri pa s tem še ne bo zaključena, saj bo potekala predvidoma še do konca leta 1985. Na velik obseg dela, ki so ga vložili strokovnjaki v izvedbo pravkar zaključenega drugega dela projekta ZISI (ZISI-2), kaže tudi dejstvo, da celotna poročila – skupno jih je kar 15 - o tej fazi obsegajo kar okoli 400 strani.

Magister Džordž Krstič, nosilec projekta, nam je povedal, da so ta poročila namenjena predvsem strokovnjakom, ki se v Iskri ukvarjajo z informatiko, še zlasti pa s poslovnimi informacijskimi sistemi. Poudaril je tudi, da je celotno poročilo gradivo zaradi preglednosti tematsko zaokroženih v 15 različnih poročil, ki se nanašajo na razne informacijske podsisteme.

Ali nam lahko poveste, katere podsisteme ste v okviru tega projekta posebej obdelovali?



Mgr. Džordže Krstič.

V posebnih poročilih smo podali idejne zasnove upravljalnega, kadrovskega, računovodskega informacijskega podsistema ter organizacijskega in informacijskega sistema Iskra banke. Posebej za področje računovodskega informacijskega podsistema pa smo poleg idejne zasnove izdelali tudi poročilo o povzetku stanja izvajanja (Nadaljevanje na 5. strani)

## Napori neposredne proizvodnje za realizacijo izvoznega naročila

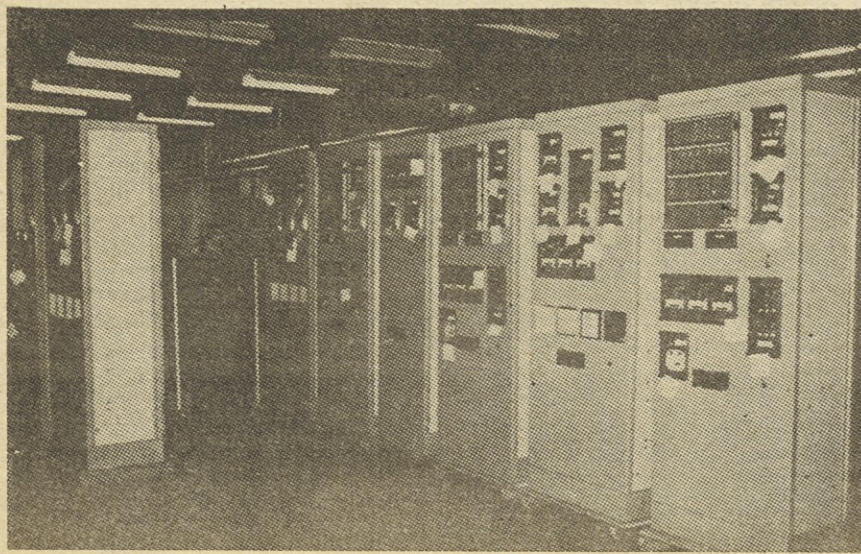
(Nadaljevanje s 3. strani)

delavci področja delali vse sobote, nedelje in nemalo noči in tako v roku realizirali naročilo.

Ostaja še tretja faza, do 30. julija je potrebno narediti še 55 omar in 5 sinhronizacijskih omaric.

Ne smemo pozabiti, da se s 1. julijem praktično pričnejo letni dopusti in, da bo proizvodna realizacija v polletnih mesecih marsikje upadla. Po drugi strani pa se samo od sebe vsiljuje

vprašanje, ali se pri težavah, s katerimi se dnevno srečujemo prav v neposredni proizvodnji, ne bi z dobro organizacijo in predpripravo dela in ob pripravljenosti, ki so jo delavci omenjenega področja v preteklih mesecih že dokazali, kvalitetno in v roku opravili še zadnji del naročila, ki bo tako temeljni kot delovni organizaciji prinesel potrebne devize in možnost za nadaljnjo uveljavitev v tretjem svetu. Š.D.



Del naprav za Abu Dhabi.



V petek, 25. maja se je od sodelavcev TOZD Avtomatske in varilne naprave, delovne organizacije Avtomatika, poslovila Karmela Demšar. V Iskro, oz. TOZD AVN je prišla 1969. leta in je do odhoda v pokoj opravljala montažna dela v oddelku specialnih naprav elektroopreme. Poleg tega, da bo sodelavcem ostala v spominu kot dobra delavka, jo bodo pogrešali tudi športniki, saj je vrsto let uspešno nastopala v kegljanju.

# Posvetovanje predsedstva OO sindikata DO Kibernetika

V soboto, 2. 6. 1984 je bilo posvetovanje predsednikov osnovnih organizacij sindikata v temeljnih organizacijah in članov izvršnega odbora sindikalne konference v DO Iskra Kibernetika. Posvetovanja sta se udeležila sekretarka občinskega sindikalnega sveta Irena Jerman — Jere in direktor področja za proizvodnjo in tehnologijo Emil Sekne.

Irena Jermanova je v uvodu predstavila organiziranost in oblike dela občinskega sindikalnega sveta, v nadaljevanju pa govorila o vlogi osnovnih organizacij pri razreševanju sedanjih gospodarskih razmer. Sindikat kot sestavni del združenega dela in po obliki delovanja najbolj razširjena družbeno politična organizacija mora med prvimi zaznati problematiko družbenih in ekonomskih odnosov, zlasti pa delavcem posredovati dovolj točnih in pravočasnih informacij.

Težave v ekonomskih razmerah se zrcalijo tudi v politični dejavnosti in le v aktivnem delu sindikata bodo delavci spoznali, da ni namenjen le za delo na področju socialnih pomoči, letovanja in ozimnic, ampak je to mesto, kjer lahko in morajo uresničevati in vsklajevati svoje interese v samoupravni skupnosti.

Izhodišče za delo osnovnih organizacij je njihov program dela, ki naj nastane kot plod sodelovanja vseh družbeno političnih organizacij in vsklajen s programi dela samoupravnih organov. S tem se bo zmanjšala večkratnost delovanja, ki samo obremenjuje in zaradi nevsklajenosti povzroča

neuspešnost. Poiskati je treba skupno pot, saj je cilj isti: boljši rezultati dela in dosežen poslovni uspeh, podlaga za materialno in socialno varnost delavcev.

V široki razpravi so prisotni ugotovili, da je uresničevanje nalog sindikata v ožjih sredinah (TOZD, DO) razmeroma dobra, nevsklajenost in nepovezanost pa se večja v širših skupnostih. Čutiti je bojazen pred uveljavitvijo sprememb zakona o zavarovanju plačil, ki bodo zaradi neporavnanih računov z omejitvijo izplačil osebnih dohodkov posegle v materialne razmere delavcev. Problem ni v nerazumevanju problematike in podpori zaostrenim določbam zakona, ampak v dosedanjih slabih izkušnjah pri uresničevanju sklepov in včasih neodgovornem ravnanju nosilcev nalog. Iz tega pa izhaja tudi pasivnost delavcev pri samoupravnem in družbeno političnem delovanju.

V zaključku je Irena Jermanova poudarila, da si mora sindikat skupaj z drugimi družbeno političnimi organizacijami prizadevati za boljšo informiranost ter ustvariti podlago za večji

vpliv in vlogo delavcev pri odločanju na vseh ravneh.

V drugem delu posvetovanja je direktor Emil Sekne seznanil prisotne z rezultati poslovanja v prvih 5. mesecih letošnjega leta. Uspeh ni zadovoljiv in v šestem ne dosegamo planirane dinamike. Čeprav poslujemo brez večjih motenj, pa je doseženi dohodek obremenjen s prevelikimi stroški in že kar kronično nelikvidnostjo. Od uveljavitve sprememb zakona o zavarovanju plačil tudi ne smemo pričakovati izboljšanja, če sami ne bomo z boljšim gospodarjenjem s poslovnimi sredstvi in večjo odgovornostjo opravljali svojih nalog.

V prihodnje bo treba poiskati perspektivnejše programe proizvodnje, zaokrožiti obstoječe in investiti nove tehnologije, s prerazporejanjem dela in delavcev izkoristiti precejšnje rezerve in nekoliko znižati ograje med posameznimi temeljnimi organizacijami.

Emil Sekne je ob koncu podal še informacijo o predvideni investicijski dejavnosti, o odnosih z drugimi delovnimi organizacijami in o predvidenih spremembah osebnih dohodkov. MK

## Informacijski sistem v Iskri

(Nadaljevanje s 4. strani)

računovodske funkcije in predlog možnih pristopov pri reševanju nekaterih elementov računovodskega informacijskega podsistema.

Zakaj takšna posebnost prav na področju računovodske funkcije?

V empiričnem pristopu smo zastavili obsežne ankete kot metodološki pripomoček za iskanje poenotenih rešitev. Vendar pa tu odziv na anketo ni bil zadovoljiv, saj nam je izmed 68 le 13 računovodstev vrnilo izpolnjene vprašalnike.

Zato nam ni bilo mogoče izdelati poglobljene vsebinske analize specifičnosti računovodsko-finančnega poslovanja v SOZD Iskra. Kljub temu pa smo prikazali obstoječe pomanjkljivosti in podali vrsto koristnih predlogov. Med drugim smo ugotovili tudi to, da bi v SOZD Iskra morala obvezno veljati enotna troštevilska oznaka knjigovodskih računov oziroma enotni kontni plan Iskre.

Na kaj bi tu posebej želeli opozoriti naše bralce posebej v zvezi z ostalimi informacijskimi podsistemi, oz. vašimi idejnimi zasnovami zanje?

Če vzamemo najprej idejno zasnovano kadrovskega informacijskega podsistema, bi rad opozoril posebej na to, da smo se v tej zasnovi omejili le na najnujnejše elemente kadrovske funkcije.

Da bi obseg tega poročila čim bolj zmanjšali, smo izhajali iz dejstva, da poročilo ZISI-2 predstavlja celoto skupaj s poročili, ki smo jih v okviru tega projekta izdelali že popreje.

Kaj pa naprimer upravljalni podsistem?

Na tem področju smo se dokopali do rezultatov, ki so obetajoči in spodbudni tako v metodološkem smislu kot tudi glede praktične računalniške izvedbe. Tako smo naprimer uporabili prototipni pristop k izgradnji informacijskega sistema za upravljalne potrebe ter izdelali konkretne računalniške prototipe za to področje. Menimo pa, da so te vrste podsistemi posebej pomembni tudi zato, ker se tesno povezujejo z družbenimi sistemi informiranja. Zato smo tudi predlagali, da naj bi se delo na upravljalnih informacijskih (pod)sistemih nadaljevalo vse do konca projekta ZISI.

Prav tako smo predlagali, naj se izdelani prototip pomožnega priročnega informacijskega podsistema za spremljanje, izvajanja obveznosti na samoupravni in poslovodni ravni Iskre izpopolni in da se na tej osnovi izdela standardizirana programska rešitev vključno z ustreznimi organizacijskimi predpisi.

To bi namreč lahko pripeljalo k večjemu redu na področju vodenja sestankov, pač glede na njihovo ciljno usmerjenost, še posebej pa pri izva-  
janju obveznosti.

Kaj bi povedali še o drugih poročilih, ki ste jih podali v okviru projekta ZISI-2?

Posebno skupino poročil predstavljajo tista, ki se nanašajo na investicijo v skupni računalniški center in njegovo ustanovitev in delovanje. Dejstvo, da je pred nedavnim začel poizkusno obratovati skupni računalniški center SRC v poslovni stavbi Iskre v Ljubljani, je šteti med uspehe, pri katerih je svojo vlogo odigral tudi naš projekt ZISI.

Ko že omenjate uspehe projekta ZISI, v čem se uspehi tega kažejo nasploh?

O tem bi povedal predvsem naslednje. Uspešnost dela na tem projektu se kaže že v tem, da smo uspeli izdelati toliko in tako obsežna poročila, ki vsebujejo konkretne rešitve. Vendar je to le ena plat. Drugo in pomembnejše pa je dejstvo, da so nekatere naše delovne organizacije že postavile novo računalniško opremo in pa, seveda, že omenjeni SRC.

Poleg tega pa bi tu opozoril tudi na predlog, ki smo ga podali v poročilu številka 3, o potrebi in možnosti izdelave in uvedbe enotnega registra poslovnih partnerjev za celotno SOZD Iskra. Odkrili smo namreč, da na področju označevanja poslovnih partnerjev v Iskrinih delovnih organizacijah obstaja še vedno velika neenotnost in nered, ki močno otežuje marketinške in komercialne akcije, ker ni mogoče, ali je zelo težko izdelovati enotne analize poslovanja s poslovnimi partnerji na ravni SOZD Iskra.

Zavedajoč se pomena tega, smo podali povsem konkreten predlog, naj se akcijo za tak register podpre v okviru združenih sredstev, samo izdelavo registra pa zaupa DO Iskra Commerce. Problem pa je videti še večjega pomena, če pomislimo na to, da se s takšnim registrom odpirajo še druga odprta vprašanja, ki zadevajo komuniciranje s poslovnimi partnerji.

Gotovo ste se pri vašem delu sprijemali tudi s problemi?

Da, uganili ste. Utiranje poti na tako obsežni in pomembni nalogi odpira vseskozi nove probleme, ki jih je treba premagovati. Glejte, osnovni cilj ZISI je bil in je omogočiti izgradnjo sodobnega povezanega informacijskega sistema v Iskri, ki bo na racionalen in ekonomičen način prispeval k boljšemu poslovanju vsake posamezne delovne organizacije in Iskre kot celote, ki bo zaradi svoje povezanosti vplival na nadaljnjo delovno in dohodkovno povezanost delavcev in organizacij med sabo in širšo družbo.

Zal v našem okolju pri vsakdanjem delu še ni prodrlo v zavest, da so informacije in podatki, iz katerih le-te nastajajo, zelo dragocen in drag vir in jih je kot take treba tudi obravnavati podobno, kot skrbimo za finančne ali materialne vire. Pogosto tudi ni tehtnega razloga za to, da bi opredelilne in oblike osnovnih poslovnih podatkov morale biti različne od posamezne DO do naslednje DO ali celo od tozd do tozd.

V nekaterih DO razvijajo temeljne organizacije informacijske sisteme mimo skupnih načrtov delovne organizacije. Naslednjo potencialno nevarnost, ki jo vidimo, pa predstavlja zapiranje

delovnih organizacij le v lastno problematiko.

Pri tem včasih izhajajo le iz trenutnih potreb, ne da bi upoštevale vse potrebne elemente povezovanja in uporabe skupnih rešitev, ki lahko pospešijo izgradnjo IS, dvignejo njegovo kakovost in pocenijo samo izgradnjo.

V vaših poročilih omenjate tudi mikrofilme?

Tako je. V poročilu številka 5 podajamo analizo o možnostih uporabe mikrofilma in COM kot nadomestila ali dopolnila tiskanim informacijam v Iskri. Na to temo smo novembra lani tudi organizirali posebno posvetovanje za celotno Iskra, na katerem smo med drugim pripravili tudi praktično predstavitev.

Seveda pa še nismo uspeli zaokroženo ugotoviti vseh potreb, ciljev in problemov, ki se nam odpirajo na poti celovitega in intenzivnega vključevanja uporabe mikrofilmske tehnologije v informacijskih sistemih Iskre. S tem so namreč povezane še številna odprta vprašanja.

Z mikrofilmi je mogoče doseči racionalnejše izkoriščanje delovnih sredstev in prostora, pojavlja se potreba po masovnejšem koriščenju računalniškega izhoda na mikrofiš (COM), preučiti bo potrebno problematiko prenosa celotne poslovne, tehnične in servisne dokumentacije, na mikrofilm, dalje se odpirajo vprašanja, ki so v zvezi z dokumentiranjem publikacij, patentov, literature, standardov, SLO in podobno na mikrofilmu.

Prav tako ne smemo prezreti možnosti pospešenega razvoja in proizvodnje mikročitalnikov v Iskri. Prav na koncu vendar pa ne nazadnje pa se s tem v zvezi kaže tudi problem varnosti.

Na koncu poročil ZISI-2 navajate nekatere možne organizacijske predpise, pomembne za razvoj Iskre. Kateri so ti?

Menili smo, da je za razvoj Iskre posebnega pomena izgradnja povezanega informacijskega sistema. Zato smo v naša poročila o ZISI-2 vključili tudi nekatere možne organizacijske predpise kot naš predlog.

Sestavili smo osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in poslovanju skupnega računalniškega centra, organizacijski predpis za delo skupnega povezujočega računalnika in funkcioniranje terminalne mreže, organizacijski predpis o skupnem vzdrževanju podatkov o poslovnih partnerjih Iskre, o enotnem sintetičnem tro-mestnem kontnem planu Iskre, o vodenju določenih kadrovskih podatkov na ravni SOZD Iskra, o vodenju določenih ekonomskih podatkov na ravni SOZD in o enotni obliki dokumentov in dokumentacije v Iskri.

Vendar kot osrednji dokument celotne Zasnove informacijskega sistema v Iskri štejem osnutek Samoupravnega sporazuma o izgradnji povezanega informacijskega sistema Iskre. Mak

## ALOJZ SMOLNIKAR — 60-LETNIK



S kratko, a pristrčno slovesnostjo so sodelavci v Feritih voščili Alojzu Smolnikarju ob življenjskem jubileju — 60-letnici. Ob tej priložnosti je direktor TOZD Feriti poudaril, da je Alojz Smolnikar, čeprav v Feritih le šest let, s svojo delavnostjo, odgovornostjo do dela, neizmerno energijo in izkušnjami veliko prispeval k rasti tovarne.

Splošna funkcija v temeljni organizaciji je prav po njegovi zaslugi postavljena na noge. Veliko je članov kolektiva, ki jim je s posebno zavzetostjo in pravih obračanjem stanovanjskega denarja pomagal do strehe. Njegova strokovnost in delavnost lahko služita za vzor mlajšim sodelavcem.

Z željami za dobro zdravje so Alojzu Smolnikarju predali priložnostno darilo tovarne, neposredni sodelavci pa so ga še posebej obdarili.

V zahvalnih besedah je slavjenec poudaril, da v 29 letih aktivnega dela v Ljubljani ni bil nikoli v prijetnejši delovni sredini, in da mu največ pomeni to, da v tovarno prihaja z dobrim občutkom, da ga kolektiv rabi. Kratek klepet je zaključil z besedami, ki so jih sodelavci vajeni: „Gremo na delo!“



S posveta predsednikov OO sindikata Kibernetike.

SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana  
razpisuje  
posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

**6. ZUNANJETROVINSKA ŠOLA V ISKRI**  
v času od 5. 2. do 26. 4. 1985

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

**VSEBINA:**  
Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja družbeno-ekonomske in poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

**POGOJI ZA VPIS:**  
Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:  
— je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti  
— ima dokončno višjo ali visoko šolo tehnične, ekonomske, pravne ali izjemoma tudi druge smeri  
— obvlada aktivno enega od svetovnih jezikov  
— je star (praviloma) do 35 let

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrovinskih poslih, morajo izpit, ki je eden od pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 6. zunanjetrovinske šole v Iskri.

Temeljni seminar za zunanjetrovinsko poslovanje, oziroma za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 24. 9. do 6. 10. 1984 v Portorožu.

Izpitni roki v letu 1984 bodo v oktobru in decembru pri Gospodarski zbornici Slovenije.

**ORGANIZACIJA:**  
Skupne oblike andragskega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, da si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja, ki bo potekal ob petkih in sobotah izven delovnega časa v mesecih november in december 1984 ter delno v mesecu januarju 1985.

Udeleženci, ki bodo vse obveznosti iz programa uspešno opravili, bodo prejeli spričevalo o uspešno končanem šolanju in bodo izreli prednost pri razporejanju na zahtevnejša in odgovornejša dela in naloge v zunanjetrovinski dejavnosti Iskre.

**NOSILCI PROGRAMA:**  
Ekonomska fakulteta „Borisa Kidriča“, Ljubljana; SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana.

**VODJA PROGRAMA:**  
mag. Mitja Tavčar, dipl. ing.

**STROKOVNI KOORDINATOR PROGRAMA:**  
dr. Vekoslav Potočnik

**CAS IN KRAJ:**  
S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 5. 2. 1985 ob 8. v hotelu Trans-trist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 26. 4. 1985 ob 14.

**PRIJAVE:**  
Izpolnjene prijavnice z dokazili o izobrazbi in opisom dosedanjih delovnih izkušenj naj TOZD, oz. DSSS pošljejo najkasneje do 15. 9. 1984 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s pripravami kandidatov za šolanje že v septembru 1984 (ZI registracija, dopolnilni tečajji tujih jezikov, uvajalni seminar).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.

## Ernestu Polancu v slovo

V torek smo obnemeli, ko smo dobili sporočilo, da našega Ernesta ne bo več med nas.

Prek 10 let tvojega dela v naši tovarni je na oblikovanju keramike veliko prispevalo k afirmaciji naše keramike doma in tudi v svetu.

Tvoja mladost je bila težka. Že kot 14-letni deček, ko si začel z delom v rudniku si se spoprijel s težavnim življenjem, ga nadaljeval z vpoklicem v nemško vojsko, od koder si demeriral in vstopil v prekomorsko enoto NOB.

Po demobilizaciji si sodeloval pri izgradnji zadržnih domov, ob tem, da si kot strokovnjak za keramiko služboval veliko let v Keramični industriji Liboje.

Življenje te je pripeljalo v Ljubljano in leta 1973 si se zaposlil kot mojster oblikovalec v našo prodajno službo. Čeprav si delal na področju planiranja proizvodnje in si imel tako dovolj živ stik s proizvodnjo, je bila tvoja želja nadaljevati delo v sami proizvodnji. Bil si resnično dober mojster-oblikovalec. Kot vođa oddelka laboratorijske keramike imaš za proizvodnjo prav ti vse zasluge.

Zavedamo se, da smo s tvojim odhodom izgubili človeka, ki se ga bomo še velikokrat spominjali kot dobrega tovariša in sodelavca pa tudi ob novih nalogah, saj med nami ne bo več tako dobrega, požrtvovalnega, kolegialnega mojstra s tako bogatimi izkušnjami, ki si jih vedno rad prenašal tudi na mlajše sodelavce in jim bil v strokovno pomoč in podporo. Pogrešali te bomo!

Sodelavci iz TOZD Keramika

# Preverjena in vzdrževana oprema pomeni pomemben korak h kvaliteti

V okviru DO IKM delujejo štiri oddelki, katerih dejavnost se bistveno razlikuje. Tokrat smo se napotili k vodji 4. oddelka (za etalone in merilno opremo) ing. Jožetu Pogačniku. Tov. Pogačnik ni bil aktiven znotraj SOZD le na njenih začetkih – saj je prišel v IEV (Institut za elektrovezve) z matično številko 82 – ampak se aktivno, poleg redne delovne obveze, udeležuje tudi v več komisijah, ki niso le velikega pomena za Iskro, ampak za vso našo družbo. Tako je član Stalne komisije pri svetu Zavoda za mere in plemenite kovine za področje metrologije za čas in frekvenco ter za elektroniko in telekomunikacije, pri zveznem zavodu za standardizacijo je član komisije za standarde za elektronsko merilno opremo in pri Splošnem združenju elektroindustrije SRS v komisiji za uvoz opreme. Znotraj IKM pa poleg lastne dejavnosti deluje še na tehničnem delu investicijskega projekta IKM. Kljub zaposlenosti se je našemu razgovoru rad odzval.

**Kako bi na kratko predstavili vašo dejavnost?**

Ukvarjamo se predvsem z metrologijo. Tu mislim predvsem na čuvanje in vzdrževanje etalonov električnih veličin. Gre predvsem za napetost, upornost, kapacitivnost, induktivnost in frekvenco. Preverjamo elektronsko merilno opremo in izdajamo ustrežna potrdila, oz. listine.

V okviru oddelka delujeta dva laboratorija s 15 delavci. Prvi laboratorij se ukva za etaloni in preverjanjem merilne opreme, drugi pa z vzdrževanjem oz. popravili elektronske merilne opreme. Tako je tudi opredeljena naša osnovna dejavnost v statusu IKM.

Kot oddelek DO IKM seveda delamo za vso Iskro, pa tudi za ostale.

**Kakšen je obseg dela v metrologiji?**

Po frekvenci do 1 GHz – po napetosti pa od 1 mikro V do 12 kV. Sicer pa preverjamo elektronske merilne instrumente za enosmerno in izmenično napetost in tok, upornost, kapacitivnost, induktivnost, moč, frekvenco, slabljenje, popačenje, amplitudno frekvenčno modulacijo, v zadnjem času pa tudi neelektrične veličine – zvočni pritisk, brzina, pospešek ter pomik pri vibracijah. Za ta obseg dela smo tudi pooblašteni laboratorij v sistemu standardizacije in metrologije v oboroženih silah SFRJ. Te dejavnosti opravljamo navzven, saj smo od zveznega zavoda za mere in plemenite kovine pooblašteni laboratorij za preverjanje brezhibnosti merilne opreme. Sicer pa glede na merilno sposobnost spadamo že v sam vrh med laboratoriji za preverjanje opreme v Jugoslaviji.

**Kaj bi nam povedali o uspehih laboratorija?**

S to dejavnostjo se ukvarjam že več kot 30 let in lahko trdim, da se kar naprej izboljšuje, če samo pomislim, da smo izšli iz takratne merilnice in prešli pot do sodobno razvitega laboratorija, ki ima družbena priznanja, mislim, da je komentar odveč. Kot laboratorij za merilno opremo smo začeli s preverjanjem in vzdrževanjem merilne opreme znotraj razvoja Iskre in sicer že v Zavodu za avtomatizacijo in še prej v IEV.

Sedaj imamo tudi že zunanje obelje, saj smo polnih deset let odprti navzven. V smislu zakona o merskih enotah in merilih pa smo priznane preskuševališče v državi.

Sodelujemo pa v komisijah in raziskovalnih timih. Razvijamo merilne metode in postopke za preverjanje



Jože Pogačnik.

merilne opreme, saj je na tem področju še dosti nedorečenega – tu mislim predvsem na področju visokih frekvenc. Rezultat takih nalog je realiziran v standardih in predpisih. Lani smo tako realizirali dve raziskovalni nalogi: metrološki sistem Slovenije v metrološkem sistemu SFRJ in distribucija nacionalnega volta – od 1mV do 1000V. Obe nalogi sta imeli več faz. Prvo nalogo je vodil prof. France Mlakar, drugo pa vodja laboratorija ing. Zozolly. Naloga je bila financirana s strani Raziskovalne skupnosti v okviru projekta Električna merilna tehnika v SRS.

Tesno povezano s preverjanjem je tudi vzdrževanje merilne opreme. S tem se ukvarja vaš drugi laboratorij.

Res je. Še tak proizvajalec merilne opreme ne more biti garant, da bo le-ta delovala vrsto let brezhibno. Okvare lahko nastopijo naključno večkrat pa se ugotovijo šele pri preverjanju tiste merilne opreme, ki po svojem namenu ni v celoti izkoriščena.

Zadevo popravimo v tem laboratoriju in tako uporabniku nudimo kompletno uslugo. Povem naj še to, da ta laboratorij skrbi tudi za vzdrževanje merilne opreme v IKM.

**Gotovo se pri tako razvejani dejavnosti ukvarjate tudi s široko paleto problemov. Kaj bi nam povedali o tem?**

No, problematike res ne manjka. Kjerkoli bi lahko začel, povsod je problemov dosti. Pa naj začnem že pri materialu za vzdrževanje merilne opreme, pa s težavami okoli deviznih sredstev, ker jih pač ni dovolj, pa z roki dobav, ki so strašansko dolgi.

Pooblaščenih servisov v državi tudi ni dovolj, tako da na naša ramena pritiska velikansko breme, saj je nabava dragocene merilne opreme naravnost izjemno težka. Brez te pa seveda ne gre. Težave pa imamo tudi še z restrikcijami, ki veljajo pri investiranju v neproizvodnih enotah – Institut pa je registriran kot raziskovalna organizacija. Ob tem je več kot jasno, da brez sodobne opreme naprej ne bomo mogli, kar seveda pomeni, da jo bomo hočeš nočeš morali posodabljeti, tako kot nenehno hiti naprej v modernizacijo tudi naš razvoj. Pa smo spet v pat poziciji.

Družba bi verjetno le morala na organizacije, kakršna je naša, gledati drugače. Institut se namreč preživlja sam in ni proračunsko podpirana organizacija. Prav zato smo pred kratkim pripravili elaborat za obnovo tehnološko zastarele opreme v našem inštitutu in na ravni sozd dobili dovolj razumevanja, da se bodo združena sredstva le prelila tudi k nam. Zdaj lahko le upamo, da bodo pomembnost našega projekta razumele tudi banke in drugi republiški in zvezni forumi, ki dajejo ustrežna dovoljenja za uvoz opreme in dali zeleno luč za realizacijo tega projekta. Pri tem smo zainteresirani tudi za del mednarodnega kredita, ki ga bo Iskra najela pri mednarodni banki.

Vidite, težav nam ne manjka. Nemalokrat pa do njih v še bolj drastični meri prihaja tudi zato, ker je še vedno premalo upoštevan delež našega prispevka h kvaliteti končnega prispevka Iskre. Naš prispevek se namreč kaže šele dolgoročno. Merilna oprema s katero neki proizvod delajo, mora biti preverjena, da lahko zagotavljajo parametre elementov že v začetni fazi. Poti nazaj ni. Vse to smo v zakonih sicer lepo zapisali, vendar mi, Jugoslovani, se zakonov ne držimo kaj prida.

Velik korak pa je na tem področju naredila JLA, ki ne prevzema proizvodnje, če oprema ni bila pred tem preverjena. To je kajpak pokazalo rezultate v proizvodnji. Škoda, da tega zgleda ne sledijo bolj zavzeto tudi druge OZD, ki se nemalokrat obnašajo, kot bi na to porebo pozabile. Tako je problematika prav v zvezi z opremo prav tako raznovrstna, kot je raznovrstna oprema posameznih OZD Iskre. Le te naročajo opremo za svojo proizvodnjo, ne da bi se pred tem kakorkoli poskušale uskladiti z drugimi in opremo unificirati vsaj tam, kjer je to možno.

Da pa temu sedaj res ni tako, pove že podatek, da v pregled dobivamo opremo dobesečno vseh vrst in vseh proizvodenj v svetu, kar otežkoča naše delo pri preverjanju in vzdrževanju.

Tako smo v preteklem letu pri 800 pregledanih instrumentih imeli opravka kar s 360 različnimi vrstami proizvodenj. Izjema so spet prve verifikacije, ki smo jih imeli za JLA v preteklem letu (med 600 je bilo tudi do 200 enakih).

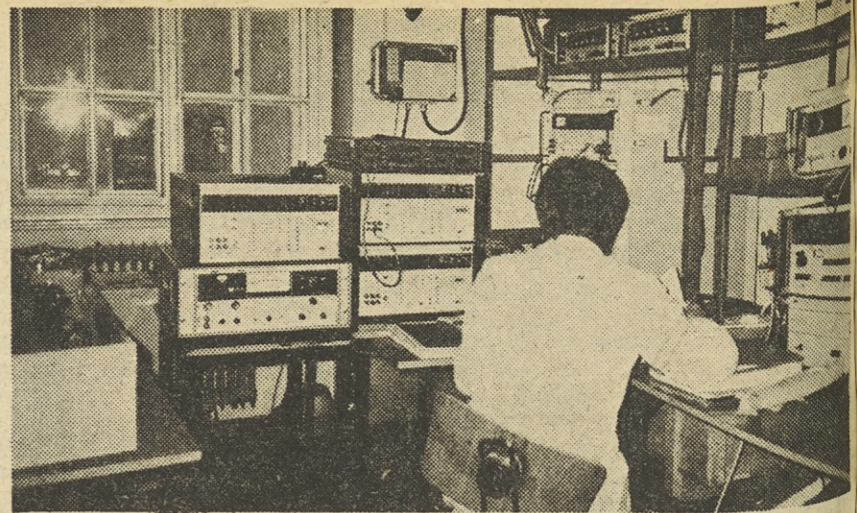
**In kaj storiti?**

Mislim, da je na mestu nasvet našim nabavljalcem opreme, naj naročajo opremo strogo za namen in naj skušajo biti realni. Hkrati bi svetoval tudi, naj pri nabavi nove opreme razmišljajo o možnosti preverjanja le-te v državi, oz. da se za specifično opremo hkrati nabavijo ustrežni etaloni, ki bi bili na čuvanju v za to pristojnem laboratoriju, ki bi lahko zagotavljal neoporečnost take opreme v uporabi. Namreč, zavedati se moramo, da vsakokratno preverjanje take opreme v tujini hkrati pomeni velik časovni izpad iz delovnega procesa. Seveda pa se v takem primeru postavlja tudi vprašanje opravičenosti take opreme za proizvodni proces.

**In kakšni so vaši načrti?**

Vidijo se iz dela samega. Dejavnost bo nujno treba razširiti, predvsem na področju zelo visokih frekvenc, za to se že zelo zavzema namenska proizvodnja, pričakujemo pa, da se bodo tudi druge DO kmalu našle med njimi. Vsi se namreč moramo zavedati, da bo vse višja kakovost tista, ki nas bo najbolje reklamirala. In prav to je naš skupen namen.

Max



DO IKM: iz laboratorija v oddelku IV.

DO KONDENZATORJI – TOZD ENERGETSKI KONDENZATORJI

## Poslovanje v prvem četrtletju 1984

Direktor TOZD Energetski kondenzatorji Janez Škrinjar nam je povedal, da je poslovanje v njihovi TOZD v prvem četrtletju letošnjega leta potekalo v težavnih razmerah. Najhujše težave so bile v oskrbi z reprodukcijskim materialom, tako uvoženim kot domačim. Poleg pomanjkanja deviz je tu prišlo še do zelo podaljšanih dobavnih rokov kondenzatorskega papirja, polipropilena in drugega materiala. Tako se je dobavni rok za kondenzatorski papir podaljšal s treh na šest do devet mesecev, polipropilena se je podaljšal na osem mesecev in podobno.

Zaradi omenjenih težav je bilo zlasti v mesecu marcu precej zastojev v proizvodnji in posledica vsega tega je bila za približno 850 starih milijonov manjša realizacija proizvodnje.

Še vedno pa je zelo pereč problem premajhne navijalne kapacitete za navijanje vseh vrst metaliziranih kondenzatorjev iz polipropilena. Za napovedane in planirane potrebe v TOZD nujno potrebujejo še dva navijalna stroja NS-10 in tri navijalne avtomate ANM-236. Do tega problema pa je prišlo zaradi izredno velikih zamud pri izdelavi opreme v TOZD Mehanski deli in naprave, ki bi morali biti dobavljeni že maja lani.

Po Škrinjarjevih besedah je trenutno glavna naloga TOZD Energetski kondenzatorji dobiti čim prej, oziroma v dogovorjenih rokih zgoraj omenjeno opremo. Vsako odstopanje od zadnjih dogovorjenih rokov bi pomenilo nedoseganje plana izvoza in izvoz-

nih naročil, kar pa nikakor ne smejo dopustiti. Posledica naštetih težav je velik zaostanek dobav KNK kondenzatorjev. Z dobavami kasnjajo šest tednov, kar povzroča tako kupcem kot proizvajalcem visoke izpade realizacije. Za vse to pa bo seveda potrebno veliko naporov, tudi nočnega dela, nadur in dela ob prostih sobotah, da bodo lahko nastali težaven položaj oziroma obveznosti do kupcev čim prej izpolnili. Po direktorjevem mnenju vse to lahko dosežejo z velikimi naporji do konca avgusta.

V TOZD Energetski kondenzatorji se zavedajo, da bo poslovanje letos potekalo pod še težavnejšimi pogoji kot lani. Devizni položaj verjetno ne bo težji, vendar tudi ne mnogo boljši, veliko več problemov pa bodo imeli z dinarskimi sredstvi, kajti nove stopnje obresti za kredite, tečajne razlike in rast cen na domačem trgu bodo zelo povečale materialne in ostale stroške. Zato bo še posebna pozornost veljala porabi časa, materiala, seveda pa tudi kvaliteti izdelkov.

Ob vsem povedanem so v TOZD odločni, da v teh trenutkih za njih, za vse zaposlene, predvsem pa za službe, ki pripravljajo in organizirajo proizvodnjo, ne sme obstajati delovni čas samo osmih ur, ampak morajo biti vsi na razpolago, kadar bo to potrebno. Kajti časi so zelo resni, vsi pa se tega še ne zavedajo dovolj in to ima lahko resne posledice prav za vse.

Tako so torej v TOZD Energetski kondenzatorji pripravljani na vse, predvsem pa so odločni v težnji, da bodo na vsak način premagali vse težave, ki jih ovirajo na poti uresničevanja in izpolnjevanja njihovega letnega plana proizvodnje.

D.Ž.

SOZD Iskra Izobraževalni center in Področje kakovosti razpisujeta

strokovno izpopolnjevanje na temo:

**IZDELOVANJE KONTROLNE TEHNOLOGIJE**  
v času od 12. 6. do 16. 6. 1984 v Škofji Loki

Strokovno izpopolnjevanje je namenjeno tehnologom kontrole kakovosti, delavcem v RR dejavnosti in drugim delavcem, ki se ukvarjajo s planiranjem kakovosti in izdelovanjem kontrolne tehnologije.

Program seminarja sodi v sistematično izobraževanje delavcev na področju TEHNOLOGIJE KONTROLE KAKOVOSTI in je nadaljevanje in zaključek programa, ki ga tvorijo „Osnove kakovosti in statistične metode“ (I. del), „Metrologija in preskušanje“ (II. del) in „Lastnosti in načini preverjanja materialov“ (III. del) ter tvorijo omenjenimi seminarji zaokroženo celoto.

Seminarja se lahko udeležijo posamezniki, ki se predhodnih seminarjev niso udeležili. To lahko store naknadno, ko bodo le ti ponovno razpisani.

**VSEBINA:**

Udeleženci seminarja se bodo seznanili predvsem z dokumentacijo in izdelovanjem kontrolne tehnologije za vhodno kontrolo, kontrolo kakovosti v proizvodnem procesu in za prevzemno kontrolo. Posebna pozornost bo posvečena zagotavljanju kakovosti na vhodu tako za materiale kot tudi elektronske in elektro-mehanske elemente in mikroelektronska integrirana vezja. Vse vrste izdelovanja kontrolne tehnologije bodo obravnavali na praktičnih primerih iz Iskrine proizvodnje rotacijskih strojev in elektronskih vtičnih enot tako, da bo mogoče na osnovi pridobljenega znanja pristopiti k izdelovanju kontrolne tehnologije tako za vhod, kot za proces proizvodnje in prevzemno kontrolo.

**IZOBRAŽEVALNI PROGRAM:**

1. Dokumentacija za zagotavljanje kakovosti
2. Kontrolna tehnologija za zagotavljanje kakovosti rotorjev
3. Kontrolna tehnologija za zagotavljanje kakovosti vtičnih enot
4. Kontrolna tehnologija za zagotavljanje kakovosti elementov.

**ČAS IN KRAJ**

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli 12. 6. 1984 ob 9. v hotelu Turist Škofja Loka. Zaključek prvega dela seminarja bo 16. 6. 1984 ob 16.

**NOSILEC PROGRAMA:**

Področje kakovosti SOZD Iskra.  
Vodja programa: Lotar Kozina, dipl. ing.

**CENA strokovnega izpopolnjevanja:**

V ceno 9.600 so vključeni penzijski stroški in kotizacija. Za navedeno ceno bodo TOZD prejele račun na podlagi podpisane prijavnice. Potne stroške si uredijo udeleženci v svojih TOZD oziroma DSSS.

**PRIJAVE:**

Prijavnice pošljite najkasneje do 6. 6. 1984 na naslov SOZD Iskra, Izobraževalni center: Trg revolucije 3/XI, Ljubljana, tov. Sonji Vrhovec.  
Podrobnejše informacije o vsebini seminarja lahko dobite pri Lotarju Kozini na tel. št.: 061/222-234, ali 061/222-212.

**SOZD Iskra**  
Komisija za nagrajevanje uspešnih diplomskih in magistrskih nalog  
v skladu s Pravilnikom o nagradah in priznanjih ISKRE

objavlja razpis  
**NAGRAD ZA USPEŠNE DIPLOMSKE IN MAGISTRSKE NALOGE**

**NAMEN NAGRAJEVANJA**

je spodbujanje povezovanja študentov z organizacijami združenega dela in seznanjanje z njihovim bodočim delom, študentom omogočiti stik z raziskovalnim delom in konkretnimi nalogami pod strokovnim vodstvom profesorja – mentorja na šoli in strokovnjaka – mentorja v organizaciji združenega dela ter vzpodbujati zanimanje za reševanje problemov, ki se pojavljajo pri delu in poslovanju v organizacijah združenega dela Iskre.

**POGOJI:**

V poštev pridejo diplomske in magistrske naloge, ki so bile opravljene v letu 1983 in niso kandidirale v lanskem letu in naloge, opravljene v letu 1984 do zaključka razpisa. Za nagrado lahko kandidirajo samo naloge, ocenjene z oceno prav dobro in odlično.

**NALOGE SE OCENJUJEJO Z VIDIKA:**

- koristnosti naloge za Iskro
- možnosti praktične uporabe
- naslonitve na domače materiale

Skupaj s prijavnico, ki jo dobijo kandidati v vseh kadrovskih službah Iskre, dostavijo kandidati izvod naloge najkasneje do 15. julija 1984 na naslov: Skupne službe SOZD Iskra, Trg revolucije 3, Ljubljana (nagrade za uspešne diplomske naloge).

**NAGRADE**

Podelili bomo do 10 denarnih nagrad v višini po 20.000 din.  
Podelitev nagrad bo novembra 1984.

KOMISIJA ZA NAGRADE



